

La pagesia catalana, un sector en extinció?

Catalunya ha perdut en els darrers vint anys gairebé la meitat d'agricultors i ramaders | El Govern situa com a prioritat la incorporació de joves al món agrari, si bé defensa l'adaptació dels professionals a les noves característiques dels mercats | Els sindicats creuen que el futur passa per la unitat del sector i la recerca directa del consumidor

Jaume Rius fa més de 30 anys que es dedica a la pagesia | Martí Albesa

Al Mas Pladevall de Santa Pau, a la Garrotxa, hi viu Jaume Rius, un ramader que fa trenta anys que es dedica a aquest ofici. El seu vincle amb la terra i el bestiar li ve d'herència, d'una tradició familiar centenària que ell va continuar i que, assegura, no pensa deixar per forts que siguin els embats econòmics. "La gent que neix a pagès, queda enganxat?", assegura a **NacióDigital** (<http://www.naciodigital.cat/garrotxa/noticia/16510>), si bé recorda que a casa van haver de canviar el negoci de la llet pel de la venda de carn. Rius, com tants altres, ha hagut de reinventar el negoci per poder sobreviure en aquest sector, que, amb els pas de les dècades, ha canviat el minifundisme de subsistència pel cultiu de grans terrenys, l'única via que tenen els pagesos actualment si pretenen viure de la terra. Les finques que sostenien la vida d'una família catalana fa 50 anys no donarien avui per aguantar les necessitats d'un agricultor, atrapat entre les ondulacions del mercat i el domini de les grans distribuïdores.

Pagesos amb garbes a Vila-rodona, als anys 20 Foto: Món Agrari

Menys pagesos, i més vells

El coordinador general d'Unió de Pagesos, Joan Caball, assegura que aquest és un tema que ha de fer reflexionar els pagesos i els responsables polítics, i més quan les dades que es posen damunt la taula indiquen una davallada constant del nombre de pagesos en els darrers vint anys. El 1994 hi havia a Catalunya un total de 50.938 pagesos censats, i el 2016 se'n van comptabilitzar 26.031, el que suposa una reducció del 49,2%. Les dades estadístiques confirmen, també, que el sector agrari s'està envellint progressivament perquè els professionals han vist que els marges per guanyar-se la vida cada cop eren menors. Actualment, el 38,2% dels titulars d'una explotació agrària té 65 anys o més, quan fa 20 anys només era el 24,62%. Aquí hi ha un problema, i és de país, segons explica a **NacióDigital** la consellera d'Agricultura, Meritxell Serret.

"Hem de treballar a fons per incorporar nous joves al camp", diu Serret, que destaca les bones dades que s'han registrat a Catalunya en aquest aspecte en el darrer any (http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/docs/2017/01/18/13/04/afe61d55-c9c1-4258-a925-6b586720a06d.pdf), quan més de 700 nois i noies van rebre ajudes de la Generalitat per tirar endavant els seus projectes.

LA INCORPORACIÓ DE JOVES A LA PAGESIA

El president del sindicat de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC-COAG), Francesc Boronat, considera que les ajudes de la Generalitat als joves agricultors són necessàries, si bé argumenta que cal fer un seguiment acurat dels projectes iniciats. "El Govern prioritza l'ajuda als joves en els primers cinc anys, però no es pot oblidar aquell pagès que ja en porta sis", indica Boronat, que assegura que la gran majoria de joves que es converteixen en professionals del món rural ho fan perquè a casa hi ha hagut tradició.

És la història de Jaume Rius fa trenta anys i també la de Martina Marcet, una jove pagesa que actualment gestiona una granja de pollastres ecològics? al municipi de La Nou del Berguedà, on treballa amb un petit ramat de 12 vaques i 2.000 caps d'aviram. Marcet realitza tots els passos de la cadena; des de la producció dels pollastres fins a la seva venda directa, sobretot a Barcelona i l'àrea metropolitana. Per a ella, un dels grans problemes del sector és l'accés a la terra. "O a casa teva tenen una explotació, o costa molt que la gent arrenqui de zero", explica a **NacióDigital** (<http://www.naciodigital.cat/bergueda/noticia/8588>). Marcet destaca també que hi ha moltes finques privades que estan en desús o on només hi pasturen alguns ramats, i "costa molt", diu, que un propietari es decideixi a arrendar un terreny amb alguna casa per poder tirar endavant un projecte.

Davant d'aquesta situació, doncs, per a ella la solució està en repensar el sector. Cal que canviïn les dinàmiques, i respecte de les subvencions, seria necessari que les explotacions poguessin ser sostenibles per elles mateixes.

?Fidelitzar el client, fomentar la unitat i evitar intermediaris, els reptes de futur

De joves pagesos n'hi ha, i n'hi ha d'haver més. Tanmateix, la consellera apunta que els nous temps obliguen a produir de manera diferent a com es feia fa dècades, i que ara és necessari que el pagès vagi més enllà de la mera producció per saber quin és el seu mercat i com ha de vendre. "No podem produir per produir", explica Serret. En aquest sentit, la titular d'Agricultura assegura que el futur passa per augmentar la fidelització del client i fer més xarxa entre els pagesos per tal que guanyin veu davant les grans cadenes, que s'aprofiten de l'atomització del sector per forçar preus i tenir més benefici.

?En aquest sentit, Boronat apunta que la pagesia catalana ha d'intentar anar a buscar el consumidor final i evitar els intermediaris. D'aquesta manera, s'ampliarien els marges per als pagesos, ara ofegats per les grans distribuïdores. El president de JARC també assegura que és necessària la creació d'un Observatori de preus que millori la transparència de la cadena de valor.

Batedors de les Terres de l'Ebre, en un descans Foto: Món Agrari

